

STRESS HOS DJUR – TEMA FÖR UPPSATS

Kritiken mot djurförtrycket vinner glädjande nog insteg vid våra lärosäten. Nu senast är det två psykologistuderande, Mickie Gustafson och Anna-Lena Augustsson, som har lagt fram en uppsats med titeln *Utlämnad. Om djuren i vår vård och i vårt våld* vid psykologiska institutionen vid Göteborgs universitet.

Uppsatsen som är på drygt 40 sidor tar upp stressfaktorer hos djur (och människor), både normal och skadlig stress. Exempel på normal stress skildras i avsnittet "En dag sedd ur ett hundhjärta". Det är Mickie Gustafson som genom systematiska observationer av sin schäfer Allert har kartlagt vad han upplever som stressande. Hans puls har mätts vid olika tillfällen, och ett åtminstone för mig överraskande resultat var att pulsen var snabbare (= upphetsningen var större), när Mickie kom hem till honom efter en halvtimmes bortvaro än när hon kom hem efter 4 timmar.

Både över- och understimulering kan som bekant leda till skadlig stress hos människor. Likadant är det hos djur. Det finns många hundar som är mycket understimulerade och tex sover 20–22 timmar om dygnet. Hos dessa hundar uppstår ofta problem som rädsla och aggressivitet, något som lätt kan åtgärdas genom ändrade livsbetingelser.

En mängd exempel på neurotiserande stress tas upp, och en del rätt grymma experiment refereras ur litteraturen. Även djurfabriker, djurparker, O-ringen m m diskuteras. Uppsatsen utmynnar i kritik mot all exploatering av djur och ger förslag på hur man kan leva för att så lite som möjligt göra intrång på djuren.

Ett par citat: "I de fall man utför experiment för att ur dessa dra slutsatser om människors reaktioner, har man samtidigt medgivit en stor likhet mellan människor och djur. /.../ Likaså har den forskare som medvetet framkallar neuroser hos djur, gjort detta väl medveten om att neurosen inte går att framkalla hos varelser utan stor kapacitet att uppleva."

Den här uppsatsen är nyttig läsning särskilt för hundägare. Den är ett litet exempel på att man mycket väl kan göra etologiska studier med bevarad respekt för djuret/studieobjektet. När jag läser

uppsatsen erinrar jag mig att Konrad Lorenz i sin bok *I samspråk med djuren* har sagt: "Även den mest erfarna djurägare borde betänka, innan han tar sig an en ömtålig organism, att inte bara en skriven utan även en betydligt strängare, oskriven lag fordrar att ett fångat djur inte får sakna någonting som är nödvändigt för dess psykiska och fysiska välbefinnande." Detta är en propå som kommer mycket nära budskapet i "Utlämnad...".

Uppsatsen kan beställas för 15:- från Mickie Gustafson, Södra Vägen 70A, 412 54 Göteborg, tel. 031/16 89 14, men skynda dig, för upplagan är begränsad! Mickie ger också hundpsykologiska konsultationer, om det till äventyrs är någon av Djurfronts läsare som har problem med sin hund. (Mest är det ju annars hundarna som har problem med "sina" människor!)

BIRGITTA FORSMAN